

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita efectuată la Centrul de Reținere și Arest Preventiv Iași,
județul Iași

Sumar:

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de Reținere și Arest Preventiv Iași, are ca obiect verificarea condițiilor de detenție din Centru, precum și sesizarea din oficiu referitoare la informațiile mass-media cu privire la cazul unui minor aflat în stare de arest preventiv, violat în timp ce se afla în custodia Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași

Prezentul raport este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei.
2. Constatările rezultate din vizita efectuată.
3. Recomandări.

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 14 și art. 29⁷ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului a dispus efectuarea unei vizite inopinate la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Iași, având ca obiective verificarea condițiilor de detenție precum și sesizarea din oficiu, referitoare la cazul unui minor aflat în stare de arest preventiv, violat în timp ce se afla în custodia Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași.

Potrivit articolului din cotidianul on-line “Ziarul de Iași”, din data de 17 decembrie 2015, intitulat “Minor violat în sediul poliției ieșene. Angajații de la Arest, anchetați”, minorul în vârstă de 16 ani a fost violat de colegii din camera de deținere din cadrul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași, în noaptea de 2 spre 3 decembrie 2015; cei doi agresori erau cercetați în stare de arest pentru săvârșirea infracțiunii de viol, iar minorul în cauză a fost transferat în Penitenciarul de Maximă Siguranță Iași.

În acest context, în data de 21 ianuarie 2016, a fost efectuată vizita la Centrul de Reținere și Arest Preventiv Iași, la care au participat: un reprezentant al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție (_____ – Centrul Zonal Bacău); domnul Dr. _____, medic primar legist; domnul _____, reprezentant al Asociației Pro Democrația Piatra-Neamț.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul funcționează provizoriu la demisolul Poliției Municipiului Iași încă din anul 2006, când au fost demarate lucrările de renovare la arestul din clădirea Poliției Județului Iași. Lucrările de investiție erau realizate în proporție de 40%, dar **la momentul vizitei erau sistate din lipsa fondurilor.**

Din partea Centrului de Reținere și Arest Preventiv Iași a participat la discuții și la vizitarea acestuia domnul Director Comisar șef Vlad Robu. În cadrul discuțiilor, domnul director a făcut o scurtă prezentare a situației din Centrul de Reținere și Arest Preventiv Iași.

La data efectuării vizitei, în Centrul de Reținere și Arest Preventiv Iași erau custodiate 26 de persoane, în 18 camere din care 11 camere aveau dimensiunea de 6,35 mp și 7 camere aveau dimensiunea de 14,10 mp.

Cu privire la finalizarea lucrărilor de investiție, **nu se cunoștea un termen la care va fi finalizată renovarea arestului din clădirea Poliției Județului Iași și când va fi dat în folosință Centrul de reținere și arestare preventivă**, motivat de lipsa fondurilor necesare.

Capacitatea Centrului era de aproximativ 80 de persoane, iar camerele erau dispuse pe două zone: o zonă pentru cazarea bărbaților și o zonă pentru cazarea femeilor, precum și zona pentru curțile de plimbare. Între cele două zone de cazare menționate se afla biroul directorului de centru (folosit de toți angajații la diverse activități) și zona de primire și pază.

Schema de personal era formată din 28 de angajați: un șef și 27 de agenți, dar pentru acoperirea tuturor necesităților ar fi fost nevoie de 35 de agenți, motivat și de faptul că de mandatele europene de arestare pentru persoane din județul Vaslui se ocupau tot angajații Centrului.

Centrul era racordat la sistemul centralizat de distribuție a apei și la canalizare. Apa caldă era distribuită zilnic după un program adus la cunoștința persoanelor arestate. Energia electrică era distribuită din sistemul centralizat, iar căldura pe timp de iarnă și apa caldă erau asigurate de o centrală termică, care nu ar fi suferit avarii până la momentul vizitei. Produsele de igienă erau distribuite lunar, iar dezinsecția și dezinfecția se făceau periodic sau la cerere de către firme cu care erau încheiate contracte de prestări servicii. Nu exista sală de mese, astfel că deținuții serveau masa în camere.

Camerele nu aveau grupuri sanitare sau dușuri, dar exista o altă cameră cu această destinație pe hol, unde persoanele din centru puteau face duș de două ori pe săptămână.

Centrul nu avea bucătărie, ci doar o cameră pentru depozitarea alimentelor, iar hrana persoanelor arestate din Centru era zilnic preparată și furnizată de Penitenciarul Iași.

Cu privire la investițiile de pe parcursul anului 2015, s-a menționat că Centrul de Reținere și Arest Preventiv Iași a fost zugrăvit în întregime.

Din datele prezentate, a reieșit că **lipsa investițiilor era principala problemă existentă în Centrul de Reținere și Arest Preventiv Iași, problemă care a dus la apariția altor disfuncționalități: condiții de cazare improprii, imposibilitatea asigurării igienei și asistenței medicale corespunzătoare etc.**

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Iași nu avea cabinet medical, iar problemele medicale se rezolvau în cabinetul medical al Penitenciarului Iași, care asigura și medicația necesară. În caz de necesitate, puteau fi folosite toate unitățile sanitare ale Administrației Naționale a Penitenciarelor, inclusiv spitalele-penitenciar. Urgențele se rezolvau prin sistemul 112, cei aflați în custodia Centrului fiind duși la unitățile medicale sub pază.

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Iași mai avea: 3 curți de plimbare, bibliotecă, cameră de vizite, magazie și loc de depozitare a lucrurilor persoanelor arestate.

În cadrul discuțiilor cu persoanele private de libertate din Centrul de Reținere și Arest Preventiv Iași, acestea au invocat: starea necorespunzătoare a paturilor și saltelelor; prezența ploșnițelor și a gândacilor în camere; calitatea necorespunzătoare a hranei; lipsa mobilierului necesar servirii mesei; lipsa luminii naturale și a iluminatului artificial.

Cu ocazia vizitării Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași, s-au constatat următoarele:

Centrul funcționa la demisolul Poliției Municipiului Iași, era structurat pe două zone cu camere pentru cazarea persoanelor arestate. Holul principal, deși curat, era îngust și întunecos.

Camerele erau foarte înguste și întunecoase, geamurile fiind acoperite cu gratii care împiedicau pătrunderea luminii și aerisirea camerelor. **Ferestrele nu asigurau necesarul de lumină naturală și aerisirea camerelor, iar becurile plasate deasupra ușilor nu erau suficiente pentru asigurarea iluminatului artificial. Camerele nu aveau mobilier (în afară de paturi și câteva băncuțe), deținuții fiind obligați să mănânce în pat.** Mobilierul existent era format din paturi supraetajate pe două nivele cu saltele foarte vechi și murdare. În majoritatea camerelor patul de la nivelul superior era folosit pentru depozitarea lucrurilor persoanelor arestate sau ca masă. Caloriferele erau foarte mici și nici o cameră nu era dotată cu televizor. Conform observațiilor medicului echipei, ușile celulelor nu erau izolate fonic, astfel că zgomotele din camere puteau fi auzite cu ușurință de gardienii de pe hol.

Baia era o cameră încăpătoare, dar nu avea dotările necesare asigurării nevoilor persoanelor arestate, fiind dotată cu două cabine de duș, două chiuvete, un WC turcesc. Încăperea era neigienizată, cu igrasie pe pereți și rugină pe instalații, motivat de faptul că **ferestrele nu puteau asigura aerisirea necesară. Conform observațiilor medicului**

echipei, din cauza utilizării intensive, degradarea spațiului era accentuată: igrasie, rugină, mizerie etc.

Conform proceselor-verbale, dezinsecția și dezinsecția se făceau periodic.

Camera de distribuire a alimentelor era dotată cu frigider și combină frigorifică unde deținuții își puteau depozita și alimentele aduse de familie.

Curțile de plimbare, în suprafață de 16,30 mp fiecare, **erau neacoperite și nu aveau nici o dotare, erau întunecoase**, iar arestații puteau ieși la aer o oră pe zi.

Camera de vizită era o încăpere dotată cu 4 locuri cu separator, iar la intrare era plasat un telefon și erau afișate regulile interne ale centrului și legislația specifică.

Referitor la cazul minorului aflat în stare de arest preventiv, care ar fi fost violat în timp ce se afla în custodia Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Iași ni s-a adus la cunoștință că persoanele implicate în incident nu se mai aflau în Centru, minorul fiind transferat la Penitenciarul Iași. Cât timp minorul s-a aflat în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă, a fost cazat, împreună cu alți 2 tineri, la camera nr. 18, în suprafață de 14,10 mp.

Cât privește incidentul relatat în mass-media, minorul nu l-a adus la cunoștința personalului Centrului. Ulterior mediatizării cazului, tatăl minorului s-a prezentat la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă împreună cu un avocat, au avut discuții cu minorul și au depus plângere la Parchet.

Personalul Centrului a susținut că incidentul nu ar fi putut avea loc așa cum a fost prezentat în mass-media, motivat de faptul că personalul de gardă ar fi reacționat la auzul unor zgomote produse în cameră, mai ales că aceasta era cea mai apropiată de locul de pază (1 metru până la spațiul amenajat pentru gardian).

În timpul vizitei, nu au putut fi prezentate registre medicale sau documente privind incidentul, motivat de faptul că acestea au fost predate Parchetului de pe lângă Judecătoria Iași.

În ceea ce privește relațiile minorului cu familia, s-a precizat că rudele sale nu l-au vizitat de la plasarea lui în arest până la apariția articolului în presa locală.

Cu privire la efectuarea unei anchete interne referitoare la incident, ni s-a comunicat că Parchetul de pe lângă Judecătoria Iași face toate cercetările, iar până la momentul vizitei nu se primise nici o comunicare în acest sens.

Mai mult, până la finalizarea cercetărilor de către Parchetul de pe lângă Judecătoria Iași, toate demersurile interne demarate au fost suspendate.

În ceea ce privește modul de soluționare a dosarului privind cazul minorului violat, Avocatul Poporului va sesiza Parchetul de pe lângă Judecătoria Iași.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ
conducerii Centrului de Reținere și Arest Preventiv Iași
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- asigurarea luminii naturale și a iluminatului artificial corespunzător, prin eliminarea unui rând de gratii de la ferestre și montarea unor becuri mai puternice;
- dotarea tuturor camerelor cu paturi și saltele noi, precum și cu mobilierul necesar pentru servirea mesei și păstrarea bunurilor și obiectelor personale;
- efectuarea operațiunilor de dezinsecție și verificarea eficienței substanțelor folosite, având în vedere că din interviurile cu persoanele aflate în Centru acestea s-au plâns de existența insectelor dăunătoare;
- igienizarea și dotarea băii comune cu mobilierul și utilitățile necesare;
- efectuarea demersurilor legale la autoritățile ierarhic superioare pentru angajarea personalului necesar desfășurării activităților din Centru;
- efectuarea demersurilor legale la autoritățile ierarhic superioare pentru înființarea și dotarea tehnico-materială a unui cabinet medical și a unei săli de mese în cadrul Centrului;
- efectuarea demersurilor legale la autoritățile ierarhic superioare pentru finalizarea lucrărilor de investiție la arestul din clădirea Poliției Județului Iași.

AVIZAT,

Adjunct al Avocatului Poporului, Magda Constanța Ștefănescu

Întocmit, Consilier al Centrului Zonal Bacău, Maria Lepadatu

Bacău, 23 martie 2016